



## Met Goudanet aan tafel (deel 3)

# Twintig jaar Goudse Sport 1955-1975

Op 24 juni 2010 werd de tentoonstelling **“Twintig jaar Goudse Sport (1955 – 1975)”** in de pas gerestaureerde Schoolmeesters woning naast de Jeruzalemkapel geopend. Voorafgaand daaraan werd voor de derde maal in de lezingenzaal van de Centrale Bibliotheek een gesprek gehouden met Goudse sporters. Communicatie adviseur Hans Walthie was weer de gespreksleider die namens Goudanet in totaal zes sporters ondervroeg. Het gesprek is ook nu weer geheel vastgelegd op video door Jac. Piepenbrock van het Streekarchief Midden Holland en zal over enige tijd op deze site te bekijken zijn.

Pim Bolsterlee (bibliotheek) maakte foto's. Hieronder volgen samengevat wat van de uitspraken gedaan in deze levendige bijeenkomst, waarbij zo'n 25 geïnteresseerden uit de Goudse sportwereld aanwezig waren. De ook uitgenodigde Rinus Luxen (sv Gouda) heeft voor de bijeenkomst moeten afzeggen; hij was wel op tijd voor de opening van de tentoonstelling *(op de volgende pagina's het volledige verslag)*.

pagina 1 van 6





## Even voorstellen

Voor de pauze ondervroeg Hans Walthie de sporters over pakweg de periode 1955 tot 1965. Na de pauze zouden zich nog twee man bij de ondervraagden voegen. Allereerst werd de heren gevraagd zich kort voor te stellen:



**Hans Hofman (67)**, wielrenner van Excelsior. Ik fietst nog steeds. In 1995 veteranenkampioen (60+) van Nederland. Gestart als voetballer bij ONA is hij in 1961 overgestapt op het wielrennen. Joop Kruisinga was in de Korte Akkeren mijn achterbuurman.



**Joop Kruisinga (80)**. Hoe kun je een Gouwenaar worden als je uit het verre Limburg komt? Door je met sport bezig te houden onder de Gouwenaren, in mijn geval de motorcrosssport.



**Piet Huisman (70)**. Ik speelde sinds mijn twaalfde jaar bij ONA, waar ik ook vier jaar betaaldvoetbal speelde en hield me vanaf mijn 21e eveneens bezig met de biljartsport.



**Reinier Walthie (82)**. Oud voetballer van Gouda, waar ik voornamelijk in het tweede speelde als linksbuiten en maar 10 keer in het eerste meedeed. Bijna altijd stond er wel iemand anders linksbuiten in het eerste als ik dacht mijn kans te krijgen. Ze zetten er bij wijze van spreken nog eerder een rechtsback neer. In de zomermaanden deed ik bij Gouda aan atletiek, was jarenlang bestuurslid (secretaris) en stond aan de wieg van de honkbalafdeling, nu zelfstandig als "De Braves", waar ik nog bijna wekelijks te vinden ben.



**Martin Droog** Ik kwam begin jaren zeventig als fotograaf van de Goudsche Courant uit het Westland naar Gouda. Het spelplezier vond ik toen groter en ik kon bij mijn foto's gebruik maken van mijn eigen sportervaringen; je weet wat de juiste momenten zijn om een goede foto te krijgen. En dat was handig, want ik probeerde zoveel mogelijk opdrachten uit te voeren, soms drie per voetbalmiddag, waarvan vaak nog één buiten Gouda.



**Samuel Bouter** werd in 1942 lid van Jodan Boys en is nu 69 jaar lid. De club voetbalde toen in Bloemendaal op een grasveld van boer Visser. Daarop stond een houten keet en een steiger aan de slootkant, waar je je kon wassen na afloop. Voor de wedstrijd moest je de koeienvlaaien opruimen. Jodan Boys trok toen nog niet veel publiek, het was meer familiebezoek.



## Eerste herinneringen

**Joop:** ik had in Nederlands Indië motor gereden in het leger. Ik wilde daarna aan sport blijven doen, vooral voor een goede conditie, maar de aandacht die je als motorrijder van de meisjes kreeg was natuurlijk ook wel prettig. En ik wilde graag internationaal bezig zijn en dat kon in de motorcross. We hebben de boel in die tijd wel op poten moeten zetten en zo zijn we ook aan het spoorboscircuit gekomen.



**Reinier:** ik werd op mijn 12e lid van Gouda. Atletiek werd door de voetballers beoefend als overbrugging van de zomerperiode. We hadden toen een secretaris, Rien Slingerland, die porde de atletiek weer een beetje op, onder andere door het aantrekken van atletiektrainers. Uit die tijd stamt het clubrecord dat 40 jaar stand hield en waaraan ik meegedaan heb, de 4 x 200 meter. Dat het stand hield is niet zo verwonderlijk, want dit nummer werd nooit meer gelopen. Een jaar of drie geleden is het eindelijk toch verbeterd.

**Hans:** vroeger had je regelmatig van die dikke banden races op gewone fietsen zonder versnelling en ook mandenraces voor slagers- of bakkersknechten op de Nieuwe Haven. In 1961 ben ik begonnen in een race op de Burgemeester Martenssingel, georganiseerd door Wim Jansen senior, de bloemist.

**Piet:** Ik speelde altijd voor het plezier van de sport, niet omdat ik zo nodig moest winnen. Via vrienden ben ik in de biljartsport gerold. Toch is één winstpartij me bijgebleven. Ik speelde tegen biljartvriend Wim van Leeuwen en we moesten allebei 180 caramboles libre. Ik verloor 99 van de 100 keer van hem, maar die ene keer maakte ik in één beurt de 180 caramboles uit en aangezien Wim miste en op 0 bleef staan moest hij me wel een hand geven. Overigens woonde Joop toen ook vlak bij me en ik weet dat hij heel veel moeite heeft moeten doen om het spoorboscircuit van de grond te krijgen.

**Joop:** Vader Huisman was mijn eerste klant in het schuurtje waar ik aan motoren werkte, wat de basis is gebleken van mijn eigen Motorhuis. Ik reed zelf het liefst in het buitenland, al waren de wedstrijden op het spoorboscircuit met vele internationale kampioenen natuurlijk ook prachtig. Ik had een H nummer (H = Holland), waardoor je gerechtigd was namens Nederland in het buitenland te rijden. Mijn club de MCC Holland heette eerst IJsselstreek, maar omdat de leden overal vandaan kwamen, hebben we de naam aangepast. Nog steeds is het de grootste vereniging van Nederland en goed georganiseerd en ik draag het speldje van MCC Holland dan ook met trots.

## Ideologie en religie

**Piet:** ik herinner me de jaren vijftig als een tijd waarin de verschillen tussen de voetbalverenigingen nogal duidelijk gemarkeerd waren en liepen langs ideologische en religieuze scheidslijnen. Jodan Boys (christelijk), DONK (katholiek) Ona (arbeiders), Gouda (middenstand), Olympia ("kakkers") en GSV, geheel ter linkerzijde. Met deze scheidslijnen voor ogen voetbalde je ook tegen elkaar en dat kon er daarom fel aan toe gaan. Door de jaren zestig is dat helemaal veranderd en zijn die verschillen grotendeels weggefallen.

**Hans:** bij het wielrennen speelde religie of ideologie geen enkele rol. Iedereen was gelijk op de fiets. Verder had ik in dat begin mijn handen vol om in deze nieuwe sport op het vereiste niveau te komen; dat was moeilijk genoeg.

**Joop:** de rijken kwamen uit de binnenstad, de armen uit de Korte Akkeren. Vanuit een bepaalde trots wilde je daar toch boven staan. Het was dan ook wel eens knokken tussen die groepen, ook met mijn zwagers van Den Edel.

**Piet:** in de biljartsport had je geen rangen en standen. De loodgieter speelde tegen de notaris. Het waren allemaal kleine verenigingen en het gezelligheidsaspect was net zo belangrijk als presteren. Winnen interesseerde me niet, ik wilde genieten van het spel. Wel was er een groot verschil tussen voetbal en biljarten. Voetbal is echt een fysieke sport en na de training sliep ik altijd als en roos. Na een biljartwedstrijd zat er kennelijk zoveel adrenaline in het bloed dat ik nooit voor 4 uur sliep. En het voordeel van voetbal was dat het een teamsport was en je als individu in het team geborgen was, die saamhorigheid trok mij erg.

**Joop:** de motorsport is een individuele sport die je af en toe met elkaar moet doen. Als team van MCC Holland hebben we leuke successen meegemaakt en zijn daarvoor ook ontvangen door de burgemeester. Maar je moest wel zelf zorgen dat je goed was. Een man als Frans van Leeuwen, nog steeds actief, hielp je daarbij als trainer op een fantastische manier.

## Het publiek

**Hans:** in die tijd stond er erg veel publiek op de Koningin Wilhelmina (K.W.) weg en ook op de Krugerlaan. In Brabant zag het altijd zwart van de mensen. Toch had je tijdens de koers nog wel oog voor het publiek. Als er in een bepaalde bocht iets leuks stond, werd dat in het peloton doorgegeven. Spurten is de gevaarlijke afdeling van het wielrennen. Ik ben geen echte sprinter, maar kan in een vluchtgroepje aardig aankomen, nog steeds.

**Piet:** ik heb ook voor veel publiek gespeeld, want heb bij ONA vier jaar betaald gespeeld tegen een bescheiden vergoeding. Toen had ONA nog aantrekkingskracht op het publiek uit de dorpen rondom Gouda. Dat is nu helemaal weg.

**Joop:** bij de motorcross in Gouda was het publiek fantastisch. Eerst reden we in "De Kom", en later dus op het Spoorboscircuit. Een aantal toeschouwers van 6- 7000 was geen uitzondering. Ook nu komt er nog steeds veel publiek bij de wedstrijden.



## **Pauze; daarna de jaren 1965 tot 1975**

**Hans Walthie introduceert na de pauze twee extra gasten. Allereerst fotograaf Martin Droog en verder Samuel Bouter van Jodan Boys, aanvankelijk aandachtig toeschouwer en in de pauze gevraagd aan te schuiven. In dit tweede deel van het gesprek wordt de focus gelegd op de periode 1965 – 1975.**

**Martin Droog:** ik kwam begin jaren zeventig als fotograaf van de Goudsche Courant uit het Westland naar Gouda. Omdat ik daar handbalde bij Westlandia, kende ik de handbalvereniging Vires goed en ben daar toen gaan spelen. Ik had het geluk mijn hobby's fotograferen en sport te kunnen combineren in mijn vak. Het handballen kon ik niet volhouden, omdat ik tegelijkertijd moest werken. Toen heb ik een tijdje gebatmintonde en uiteindelijk ben ik gaan softballen. Ik heb toen het pak van Reinier overgenomen, het hangt nog steeds in de kast. Ik ken uit de praktijk de periode 1970 – 1975, toen de publieke belangstelling veel groter was dan nu en ik vaak voor de mensen moest gaan staan om met een goede foto thuis te kunnen komen. Het spelplezier vond ik toen groter en ik kon bij mijn foto's gebruik maken van mijn eigen sportervaringen; je weet wat de juiste momenten zijn om een goede foto te krijgen. En dat was handig, want ik probeerde zoveel mogelijk opdrachten uit te voeren, soms drie per voetbalmiddag, waarvan vaak nog één buiten Gouda.



**Samuel Bouter** werd in 1942 lid van Jodan Boys en is nu 69 jaar lid. De club voetbalde toen in Bloemendaal op een grasveld van boer Visser. Daarop stond een houten keet en een steiger aan de slootkant, waar je je kon wassen na afloop. Voor de wedstrijd moest je de koeienvlaaien opruimen. Jodan Boys trok toen nog niet veel publiek, het was meer familiebezoek. Samuel speelde al jong in het eerste, omdat veel spelers in 1943 – 1944 in Duitsland te werk gesteld werden. Na Bloemendaal vertrok men naar de Nieuwe Vaart, naast de velden van “Gouda”. Chris Boot had een keet gekocht van een IJscub, wat diende als clubgebouw. Jodan Boys werd jarenlang getraind door Cees Ottevanger, oud speler van Gouda. In de jaren zestig vertrok men naar Oosterwei en daar zit de club nu nog steeds. Jodan Boys is nog altijd een christelijke club, maar iedereen mocht altijd al lid worden.

**Piet:** alle waardering en respect voor Jodan Boys; ze doen het al jaren in alle opzichten uitstekend. ik constateer wel in de jaren zeventig een verandering naar het materialisme. Er kwam van alles bij voor de voetbalconsument, zoals pupillenvoetbal, recreatievoetbal enz. In die tijd namen alle Goudse verenigingen hun kantines in eigen beheer en dat leverde de clubs heel veel meer geld op, waarvan ook weer het nodige bekostigd kon worden.

**Hans:** de zeventiger jaren waren voor GRT Excelsior juist bedroevend, want men beschikte niet over een eigen parcours. Men heeft toen de publiciteit gezocht, waarop men uiteindelijk een parcours op een bedrijventerrein kreeg dat zondags nogal leeg was. Inmiddels zit men op een mooi eigen parcours in de Goudse Hout.

**Reinier:** in die tijd kreeg ik een overbuurman, Ger Wennekes, een honkballer van Sparta. Het Gouda bestuur zei dat ik maar eens wat moest regelen met mijn overbuurman om te kijken of een honkbalafdeling als zomersport te realiseren was. We begonnen met 11 leden en inmiddels heeft De Braves er al jaren ongeveer 200, waarvan 70% jeugd. In die tijd speelden de honkballers op het derde veld van Gouda, dat in de zomer aangepast werd om te kunnen honkballen. Uit onwetendheid is zelfs een keer de werpheuvel van het veld weggeschept. Grote jongens kwamen er training geven, zoals Hamilton Richardson van Sparta. We hadden ook Amerikaanse pitchers die training gaven en

tegelijkertijd speelden. Zo hebben we zo'n jongen met ervaring op hoog niveau eens ondergebracht bij de familie van Weelden die woonden in de afgeknotte molen bij het sluisje naar de Reeuwijkse plassen. Ze hadden daar zeven kinderen en daar moest hij nog bij; die jongen wist niet wat hij meemaakte. Later heeft hij over zijn Nederlandse ervaringen nog lezingen gegeven. Maar over honkbal raak je nooit uitgepraat, zeker omdat de spelregels oneindig veel ingewikkelder zijn dan die van het voetbal.

**Martin:** als fotograaf moet je soms risico's nemen en dan ging ik bij het honkbal in de dug-out zitten, omdat het net anders in de weg zat. Spannend om dan een mooie foto te nemen.

**Joop:** ik heb van Martin een mooie foto uit 1971, waarop ik het internationale H4 nummer heb. Ik had toen van Yamaha een nieuw motorblok gekregen, vandaar die fotosessie. Martin mocht toen een rondje in de “bak” meerijden en dat heeft hij geweten!

**Martin:** ik had kramp in mijn handen van het vasthouden van dat bakje om er niet uit te vallen. Ik heb de hele dag niet meer kunnen fotograferen.

**Joop:** mijn motto was en is: vrijheid, blijheid. Ik heb altijd in de sport gezeten met een familie van vaderskant uit Groningen en van moeders kant uit het Zuiden, ook altijd doorgezet om de vereniging van de grond te krijgen en dan is zo'n motto erg belangrijk. Religie speelde daarbij geen enkele rol.

**Samuel:** herinnert zich dat Henk Walthie ook trainer is geweest van Jodan Boys. Over religieuze consequenties gesproken, in de oorlog moest men spelen in Klaaswaal. Die reis ging met het openbaar vervoer en dat duurde nogal. Omdat het om 20.00 uur spertijd was kon men niet meer thuis komen. We kwamen zelfs op het politiebureau terecht waar we opgesloten werden en pas de volgende ochtend om 6.00 uur weg mochten. Het was inmiddels zondag en we reisden terug naar Gouda. Eén jongen moest daarna bedanken van zijn ouders, omdat hij vanwege zijn geloof niet op zondag had mogen reizen.

## Een leuke of aparte herinnering?

**Hans:** niet een speciaal feit, wel het wielrennen op zich. Het is een sport die je nooit meer kwijt raakt, je blijft fietsen.

**Piet:** het bestuur van ONA besloot de trainingsintensiteit te vergroten. Daarvoor hadden ze een handige formule. Voor de dinsdagtraining kreeg je fl. 2,50 en voor de donderdagtraining fl. 7,50. Had je echter de dinsdagtraining gemist, dan kreeg je voor de donderdag maar fl. 2,50. Omdat ik het geld goed kon gebruiken, nam ik me voor ook op dinsdag te gaan trainen. Ik stond 's morgens op met de gedachte: vanavond trainen!. Maar tegen de avond dacht ik, laat maar, ik ga donderdag wel. Die houding heeft me veel geld gekost. Een andere mooie herinnering is dat ik met driebanden met een club uit Nieuwerkerk eens Nederlands kampioen werd in een lagere klasse. Bij de huldiging werd echter wel het volkslied gespeeld. Ik had me er altijd over verbaasd dat bij het voetballen niet alle internationals uit volle borst meezongen. Nu stond ik er zelf voor en was niet in staat te zingen!

**Reinier** herinnert zich een voorval met zijn broer Henk, waar hij wat gerommel in het portiek ontwaarde. Henk bleek fl. 2,50 gehad te hebben, vanwege zijn voetbalprestaties. En voor het hele seizoen ook nog eens een fiets. Dat waren de betalingen in de jaren vijftig.

**Joop:** je leende vroeger aan een opponent nog wel eens een wiel. Dat gebeurt nu beslist niet meer, maar toch komt het nog goed.

**Martin:** herinnert zich dat hij foto's maakte tijdens een ijskoude Elfstedentocht. Door het vocht van zijn adem vror zijn snor vast aan de camera. Toen is die typische jaren zeventig snor er af gegaan en nooit meer teruggekomen.

## Tot slot....

Houdt presentator Hans Walthie een kort gesprek met initiatiefnemer en aanjager Cees Vermeulen over zijn drijfveren de sportgeschiedenis vast te leggen. Cees legt uit dat hij altijd al interesse in het verleden heeft gehad, gevoed door zijn (schoon)familie en dat hij vastgesteld heeft dat er over de Goudse sport weinig bewaard is gebleven. Er is zoveel goede Goudse sport geweest waar weinig tot niets over terug te vinden is. Een ontmoeting met Pim Bolsterlee in de bibliotheek deed de rest. Er lag niets vast en ik wil er voor gaan dat dit nu wel gebeurt. We moeten onze sportgeschiedenis bewaren!

Na deze hartenkreet is het gezelschap vanuit de bibliotheek naar de schoolmeesterswoning om de hoek gegaan. Daar heeft Joop Krusinga de tentoonstelling geopend, door bij de tussendeur een vlag van de MCC Holland te verwijderen. Na afloop is het samenzijn afgerond in de bibliotheek met een hapje en een drankje.



**Verslag:** Hans Sanders

**Fotografie:** Hans Sanders / Pim Bolsterlee

**Video:** Jac Piepenbrock (Archief Midden-Holland)

**Realisatie:** C. Vermeulen